Peštarina plaćena u gotovom

VJESNIK ĐAKOVAČKE BISKUPIJE

God. XII. Đakovo, siječanj 1959. Broj 1

Repara domum meam

Nalazimo se na početku nove crkvene godine. Crkva nastoji tijekom jedne godine obnoviti u svojoj liturgiji cijeli život Isusov. Mi moramo, to je naša bitna zadaća, vjernicima taj život približiti tako, da ga oni usvoje i ostvare u svom svagdanjem životu.

Da možemo to ostvariti, nije dosta udarati po njihovim manama, pogreškama, grijesima, zlim običajima, ako smo pesimisti; niti se zadovoljiti s time, da nas još uvijek pozdravljaju sa „Faljen Isus", ako smo optimisti!

Mi moramo poći na izvor!

I gle! Da nas Evanđelje u tom pouči, vodi nas na jedan studenac, na stndenac Jakovljev!

Na njemu sjedi Isus. Umoran je od puta. Apostoli su otišli kupiti hrane. On je sam...

Dolazi Žena, da zagrabi vode. Isus je moli, da i njemu dade. Tome se ona čudi, jer nije običaj, da Židov govori sa Samaritancem, a kamo li sa Samaritankom. No, sada se situacija mijenja. Nije Isus onaj, koji moli vode, nego Žena! Ali, da se ona može napiti te vode, koju Isus nudja, da se može napiti milosti Božje, mora iz nje nestati svega onoga, što tome životu smeta. Zato joj Isus veli, da ide po svog muža, ne bi li na taj način dobio iskreno priznanje duše, koja se nalazi u teškom grijehu.

Sada Žena skreće prividno razgovor na drugo područje, ne bi li kako odvratila razgovor od škakljive za nju teme, a to je njezin praktični život, u kojem je promijenila tolike ljude...

P. Bonaventura Rebstock, O. S. B. u svojoj knjizi: „Von Wort des Lebens", komentirajući ovo mjesto, piše ovako:

„Na to će Žena: Vidim, Gospodine, da si ti Prorok. Naši su se oci klanjali na brdu, a vi kažete, da je u Jeruzalemu mjesto, gdje se mora klanjati". Žena je pogođena Isusovim poznavanjem srca. Ono, što je ona već slutila na temelju njegovog obećanja čudesne vode, sad joj je postalo jasno. Ona stoji pred jednim prorokom Božjim i to bez okolišanja priznaje. No, ona nikako ne može samu sebe toliko svladati, da iz toga izvuče najlogičniji zaključak, i da potpuno prizna svoj grijeh. Ona hitro daje razgovoru drugi smjer pitanjem o pravom bogoslužju. To pitanje sigurno nije isključivo, možda čak niti svijesno bježanje iz mučne situacije, u kakvoj se osjećala Žena grijesima opterećena pred Prorokom. Odmah nakon toga, čim je dobila potpunu vjeru u Isusa, smogla je također jakosti, da pred cijelim narodom obavi svoju ispovijed (isp. r. 29). Stoga je Gospodin slijedi s neumornom strpljivošću na novo područje, na koje ga ona mami. Pitanje, koje mu postavlja, bilo je, konačno, kapitalno *pitanje njezinog spasenja.* Prije šeste zapovijedi stoji prva. Zadnje i najdublje opredjeljenje svakog pojedinog čovjeka je njegov stav prema Bogu, a to se očituje najprije u pravom štovanju Boga" *(str. 130).*

Drugim riječima bi se dalo izraziti Samaritankinu misao ovako: Gospodine! Nije važno kako ja živim, nego je važno to, kako ja vjerujem! Da ja tako živim, kriva je moja vjera. Da mogu drugačije živjeti, morala bih drugačije vjerovati! Kako mogu drugačije živjeti, kad sumnjam u Boga, dušu, savjest, kad su to za mene sve nesigurne stvari, jer jedni kažu, da je ovako pravo, a drugi kažu, da je onako pravo, a niti jedno niti drugo ne može dati čvrstinu, koja mi je potrebna u mojem svagdanjem životu u borbi s mojim životnim poteškoćama; sa bezsavjesnošću ljudi, koji me iskorištavaju; u borbi s mojom slabošću, koja, kad je jednom otišla niz strminu, više se ne može nigdje zaustaviti...

Nemam ja u svojoj duši mira! Mene to i te kako muči! I ja se neprestano pitam, tko ima pravo, a tko ima krivo! Moja bi bila najveća životna sreća, kad bih se mogla izvući iz toga položaja, ali kako; u ime čega? Što će me držati, što će mi davati snage; u što ću od sada vjerovati? Tko će mi pomoći?

Pa zato, ako ti poznaješ tako dobro moje srce, ako si mogao tako dobro pročitati moj život, kako to očito vidim, tada mi, molim te, reci: Šta je s Bogom, šta je s njegovim štovanjem, šta je s vjerom? Daj mi jedno čvrsto uporište za moj život! Nije bitna stvar ispravljati moj odnos prema ljudima, nego je bitna stvar ispravljati moj odnos prema Bogu! Onda, ah onda, će se sam od sebe naprosto riješiti i moj odnos prema ljudima, kad mi ono prvo bude jasno! Nije moja najveća muka u mom praktičnom životu, koga ja i onako sama osuđujem, žalim i stidim ga se, nego je moja najveća muka, nejasnoća u pitanju svrhe moga cjelokupnoga života...

Pod tim aspektom mogli bismo o toj temi napisati stranice, no i tih nekoliko misli neka budu kolosjek, na koji će svaki pojedinac usmjeriti svoje misli, kad rješava pitanje svoga odnosa prema pastoralnim problemima, na koji način da obnovi svoje vjernike u duhu liturgijske godine i nastojanja, da njegovi vjernici započnu milosnim životom u Isusu Kristu...

Možda zato i naši vjernici ne mogu nikako promijeniti svoj život, jer ne vjeruje onako, kako treba. Prije morala je vjera! Prije zapovijedi o ljubavi prema bližnjemu, jesu zapovijedi o štovanju Boga. Najprije dolazi prva zapovijed, pa onda četvrta, peta, šesta, i t. d... Sve se temelji na našoj vjeri!

Tko bi rekao, da se pod javnom grešnicom krije tako jedna duboka čežnja za Bogom, i da se pod likom osobe, koju je svatko mogao popljuvati, krije tako uzvišena ljepota duše! Ne čini li nam se, kada napadamo grešnost drugih, da tada zapravo sebi dajemo svjedodžbu, da nismo u stanju, kao Isus, u tom studencu žive vode, duši, naići na pravu vrijednost, ali da to tada nije krivnja njihova, nego naša! Kolike su, možda, duše na taj način zauvijek propale! I ne samo to: kolike se nisu obratile radi toga, jer im takve duše nisu došle! Nikada Samaritanci ne bi tako veličanstveno primili Isusa bez Žene Samaritanke! To nas navodi nužno na jednu drugu misao. Lagano je bilo Isusu tako postupati, kad je On Bog! Da, u tome i jeste sva njegova snaga, jer je Istina pokretala Dobro! A jedno i drugo rezultiralo u Ljubavi.

No, ja sam njegov Zamjenik za ljude! Sacerdos alter Christus! A nije li, nažalost, i kod mene isti slučaj, često puta, kao i kod Žene Samaritanke? Ne bih li i ja trebao jedan tako duboki, intimni razgovor s njime? Možda je i kod mene isti problem, a da toga nisam niti svijestan, kao i kod nje?

Zašto tako govorim, zašto sam tako rezigniran, zašto sam upao u takvu melankoliju, takvu ogorčenost i na sebe i na sve druge? O, kako bi imao krivo svaki onaj, koji bi na temelju mojih riječi i vladanja, htio nešto o meni zaključiti, a pogotovo na temelju toga propisivati lijekove za moje ozdravljenje! Nije li korijen toga stanja kud i kamo dublji; nije li razlog na posve drugom području?

Da tako radim, da tako živim, da imam još tako malo idealizma od svoje stare zalihe, razlog je u mojem v j e r o v a n j u! Koleba se — možda — vjera u Providnost Božju, u moj odnos prema Bogu i ljudima, u smisao života i trpljenja... Tu je uzrok!

Kako ću druge uvjeravati, ako nisam i sam uvjeren? Da mogu druge dovesti do tako divnih posljedica razgovora na studencu Jakovljevu, moram se sam ondje naći s Gospodinom!

Gledao sam tu scenu prikazanu u jednom filmu. Žena najprije stoji, u odbojnom držanju! Na drugoj slici se naslonila na bunar i s interesom pita. Na trećoj sjedi podno Isusovih nogu i sluša... Tek tada se sretna vraća natrag u Samariju i blistajući od sreće vodi svoje sumještane k Isusu!

Možda u svom odnosu prema Isusu već dugo vremena nisam prešao dalje od odbojnog držanja prema njegovim zahtjevima? A htio bih, i to je moja dužnost, da zapalim vatrom ljubavi prema Isusu druge, i čudim se, što to ne mogu!

Isus je rekao u crkvici svetog Damjana svetom Franji: Vade, Francisce, repara domum meam...

Ne ruši li se i u meni kuća Božja? Stupovi vjere, koji su tu kuću Božju držali možda se tresu u temelju...

Daj — repara domum meam! Utvrdi, obnovi, usadi dublje, stavi na nove temelje, da se ne sruši posve, jer će ruševine pokopati t e b e, a ne mene!

Da mogu drugačije živjeti, moram drugačije vjerovati! Kad budu stupovi moga vjerovanja bili duboko usađeni u vrhunaravni svijet, a to praktično znači u vječnu Istinu, jedino Dobro i žarku Ljubav Srca Božjega, tada tu kuću ni vrata paklena ne će prevladati!

A tada će biti tako lagano voditi i druge na studenac žive vode, kojima će se moći napajati neugasiva žeđ ljudske duše za Bogom...

Poslanica katoličkih biskupa svojim svećenicima

Draga braćo svećenici!

Ušli smo u 100 tu godišnjicu smrti svoga nebeskvg Zaštitnika, sv. Ivana Vianney-a, župnika iz Arsa. Umro je 4. kolovoza 1859. godine, a sv. Otac Papa Pijo XI. proglasio ga je 1929. godine patronom klera.

U jubilarnoj godini, u 100-toj godini, otkako su se otvorila vrata vječnosti našem svetom Zaštitniku, mi vam, predraga braćo, upravljamo očinsku riječ, dajemo vam nekoliko sugestija za vaš rad i život, da na njihovu temelju revidirate svoje dosadanje napore i svoja dosadanja nástojanja, odnosno, da po ovim sugestijama počnete reformu svojega života i rada.

Mi znademo, da vi nosite „onus diei“, da vam je koji puta vrlo teško, da ste osamljeni, da ste izolirani; zato vam i upravljamo svoje očinsko pismo, da vidite, da iza vas stoje vaši biskupi, da vam žele pomoći, da s vama žele dijeliti vaše križeve i s vama nositi teret tako odgovorne službe, koju izvršujete u naše ime i ovisno o nama: „jer ste pozvani, da budete suradnici biskupa i samogā Krista“ (Pijo XI. 24. VII. 1929. u govoru bogoslovimá prigodom Internacionalnog hodočašća).

I. Načela

1. *Svećenici treba da budu sveti*

Temelj vašega života i rada osnivat će se na vašoj svećeničkoj svetosti. Svećenik, po želji Kristovoj, treba da bude svijetlo svijeta i sol zemlje. „Svi znadu, da se cijeli svijet nalazi na prekretnici svoje povijesti, kod koje svećenik ne može ostati bezbrižni promatrač, jer se radi o samoj sudbini duša. Duhu laži, koji vlada svijetom, treba da se suprotstavi neugasiva ljubav prema istini; duhu mržnje i sebičnosti treba da se suprotstavi kršćansko bratstvo i obrana pravde; duhu pokvarenosti suprotstavit ćete svećeničku čistoću. Razuzdanosti u veselju suprotstavit ćete odricanje od svih bijednih zemaljskih dobara. Sadašnje vrijeme traži od svećenika veću krepost, žarču gorljivost, neustrašiviju odlučnost. Nesretan je onaj svećenik, koji bi htio danas izbjeći odricanju, žrtvi i naporu. Nesretan je onaj svećenik, koji bi se dao zastrašiti prijetnjama i opasnostima, zaboravljajući Spasiteljevu opomenu: „Tko ljubi svoj život, izgubit će ga“ (Jo 12, 25). (Pijo XII. 29. IV. 1939. u govoru sjemeništarcima iz Anagnia).

Nadalje svećenička svetost proizlazi iz misije i prijateljske veze s Kristom, koji je „svet, nevin, neokaljan, odvojen od grešnika“ (Hebr 7, 26).

Ali posebno, kao službenici Isusa Krista u prikazivanju Žrtve, moramo se staviti u isto stanje duha s Onim, koji se prikazao Bogu na oltaru Križa. Sjetimo se opomene, koju nam je biskup prije svećeničkog ređenja upravio: „Agnoscite, quod agitis. Imitamini, quod tractatis: quatenus mortis Dominicae mysterium celebrantes, mortificare membra vestra a vitiis et concupiscentiis omnibus procuretis“. Živeći u svetosti, daleko od grijeha, neka vaš život bude više nego kod običnih vjernika „sakriven s Kristom u Bogu“ (Col 3, 3). Program, koji ste vi slobodno i radosno prihvatili kod ređenja, sastoji se u izvršenju riječi Pija XII.: „Budite sveti, jer je — kako znate — vaša služba sveta“ (23. IX. 1950. „Menti nostrae“).

2. *Svećenici treba da budu jedno*

Jedna od najvećih Isusovih smjernica bila je: „Ut filios Dei, qui erant dispersi, congregaret in unum“ (Jo 11, 42). Na Zadnjoj večeri Krist neprestano naglašava jedinstvo svojih apostola. Neprestano govori o ljubavi i bratstvu. I Isusova velikosvećenička molitva puna je dirljivih misli o jedinstvu: „Kao što si ti, Oče, u meni i ja u tebi, da i oni s nama budu jedno...“ (Jo 17, 21). Jedinstvo u međusobnoj ljubavi, jedinstvo u poslušnosti prema nosiocima crkvenog auktoriteta, jedinstvo s Kristom, to mora biti naš svećenički ideal. Mi ćemo samo onda nešto značiti i moći ćemo nešta učiniti, ako budemo „acies bene ordinata“. Sjetimo se, što veli Izaija prorok o onima, koji su razbili jedinstvo i pošli svojim putevima: „Teško sinovima, odmetnicima, govori Gospod, koji svršuju osnove, što nijesu od mene, i sklapaju saveze, kojih ja ne ću, da gomilaju grijeh na grijeh. Oni silaze ... ne pitajući mene, da se stave u zaštitu faraonovu i da traže utočišta. Ali će vam zaštita faraonova biti na sramotu i utočište na porugu“ (Is 30, 1-3). Sjedinimo se s Kristom u molitvi, u kojoj On moli za naše jedinstvo: „Pater sancte, serva eos in nomine tuo, quos dedisti mihi, ut sint unum...“ (Jo 17, 11).

3. Svećenici treba da slušaju svoju Crkvu i da s njom osjećaju

Krist je s Crkvom jedno. Ona je njegovo mistično tijelo. Krist živi i djeluje u svojoj Crkvi. Na nju je On prenio svoju misiju i svoj auktoritet. „Kao što je Otac poslao mene, i ja šaljem vas“ (Jo 20, 21). „Tko vas sluša, mene sluša; tko vas prezire, mene prezire“ (Luc 10, 16). Krist dakle traži od sviju, da slušaju Crkvu kao njega samoga. Stoga i govori: „Ako li (brat tvoj) ne posluša ni Crkve, neka ti bude kao neznabožac i carinik“ (Matth 18, 17).

Ako Krist od svakoga traži i očekuje poslušnost prema Crkvi, to je on u prvom redu traži i iziskuje od svojih svećenika. Svećenik duguje Crkvi i svoje poslanje i svoju svećeničku vlast i sav svoj auktoritet. Stoga svećenik neposlušan Crkvi predstavlja teološki besmisao i pravu anomaliju.

Do čega sve može dovesti svećenička neposlušnost zakonitoj crkvenoj vlasti, najbolje se vidi iz enciklike blagopokojnog Pape Pija XII. *Ad apostolorum Principis*, upućene kineskim katolicima povodom teške sablazni i skizme, koju je izazvala neposlušnost nekih tamošnjih svećenika.

Braćo svećenici! Ne idimo tim žalosnim putem! Ne povodimo se za Korom, Datanom i Abironom! Nego slušajmo svoju Crkvu uvijek i u svemu! Kodeks crkvenog prava mora biti za nas sveta knjiga. U kanonima Kodeksa sadržani su ne savjeti, nego strogi zakoni, koji nas obvezuju isto tako kao i Božji zakoni, to jest u savjesti i pod grijeh. Isto nas tako u savjesti i pod grijeh vežu i druge disciplinske odredbe Svete Stolice i naših nadležnih biskupa, koje je Duh Sveti postavio, da upravljaju Crkvom Božjom. Primajmo stoga te odredbe sa sinovskim poštovanjem i vršimo ih savjesno. Ako nam dakle Sveti Otac ili biskupi reknu, da nam n e š t o n i j e s l o b o d n o, poslušajmo to isto onako, kao da nam je to rekao sam Duh Sveti. Stoga se klonimo svake društvene aktivnosti, koja nije u skladu s voljom i odredbama naših crkvenih poglavara.

Ako crkvena vlast i u današnjim vremenima opetovno zahtijeva svećeničku nošnju, ne uzmimo te naredbe olako, nego i svojom vanjštinom dokumentirajmo svoju punu privrženost Crkvi i njezinim propisima. Inače ćemo sablazniti vjernike i skriviti, da svećenički ugled opane u narodu. A teško svakome onome, preko kojega dolazi sablazan! Dvostruko teško, ako je to svećenik.

4. Svećenici treba da budu hrabri i odvažni

Lađu Kristove Crkve zanosi oluja. I mi se nalazimo na uzburkanim morskim valovima Zar ne čujemo, kako nam Krist veli: „Quid timidi estis?“ (Matth 8, 26). Nije to prva ni jedina bura, koja je zahvatila Kristovu lađu. Budimo ponosni i odvažni. „Blaženi ste vi, ako vas ljudi pogrđuju i progone i sve krivo protiv vas govore radi mene“ (Matth 5, 11). „Ako vi štogod i trpite radi pravde, blago vama“ (1 Petr 3, 14). Odvažnost uvijek vodi do pobjede. „Mi se dičimo nevoljama, jer znamo, da nevolja gradi ustrajnost, ustrajnost prokušanu krepost, prokušana krepost nadu, a nada ne sramoti“ (Rom 5, 3). Odvažnost vodi do najvišeg odlikovanja, do Kristovog priznanja: „Tkogod prizna mene pred ljudima, toga ću i ja priznati pred mojim Ocem, koji je na nebu“ (Luc 12, 8). Budite hrabri u priznavanju Krista, budite hrabri u obrani Kristove istine, budite hrabri u tjeskobama i nevoljama i progonima. „Ego sum, nolite timere“ (Jo 6, 20).

II. Svećenikov osobni život

1. Na visini svoga poziva

Ima nešto, što nam se čini najvažnije od svega i što je bitan preduvjet svakoj ozbiljnoj pastoralnoj akciji i svakom apostolskom uspjehu u budućnosti. A to je, braćo, da naši svećenici, svi bez iznimke, budu *na visini svoga poziva* i da budu potpuno svijesni svojih dužnosti u ovim historijskim i za Crkvu — osobito u našim stranama — i historijskim i prijelomnim vremenima. Da budu čitavi „Božji ljudi“, čitavi svećenici.

2. Ljudi molitve

Časna braćo, molimo vas i zaklinjemo u Gospodinu, da svi budete ljudi molitve i ljudi iskreno i duboko nadnaravnih životnih shvaćanja. Da drugima s uspjehom propovijedamo Kristovu Božansku istinu, moramo je najprije sami do kraja istinski usvojiti. Da drugima budemo posrednici milosti, moramo najprije sami biti bogati milošću i sjedinjenjem s Bogom u vjeri i ljubavi.

M o l i t e s e stoga, braćo! Molite se gorljivo i neprekidno! Služite sv. Mise i sve božanske službe pobožno i vjernicima na pobudu! Recitirajte časoslov s ljubavlju i sa srdačnim uživljavanjem u božansku sadržajnost liturgije! Razmatrajte svaki dan! Molite sv. krunicu, tu poniznu i jaku molitvu djece Božje, mo-

lite je što češće! Rado adorirajte pred Presvetim, kojemu ste čuvari i sluge! „Magister adest et vocat te" (Jo 11, 28). Ispitujte savjest, bdijte svaki dan na straži svoga srca i svoje svećeničke kreposti! Ispovijedajte se redovito, dobro, skrušeno! Nastojte, da svake godine, makar i uz velike žrtve, obavite duhovne vježbe! Molite se prosvijetljeno, u prvom redu za vječna duševna dobra i za velike potrebe Crkve i duša! Svoje župe, svojih duša prije svega! Molitva je, braćo, najsigurnije jamstvo i naše svećeničke osobne ustrajnosti i našeg pastirskog uspjeha. „Bdijte i molite se" (Matth 26, 41).

3. Upotrebljavajte savjesno vrijeme i talente

Časna braćo, upotrebljavajte savjesno vrijeme i talente! Potrebe su vremena i duša danas tolike, da Gospodin od naše svećeničke revnosti imperativno traži sve naše i vrijeme, i sile, i sposobnosti. Ne može danas savjestan svećenik imati vremena ni za obilat odmor i zabavu, ni za bilo kakva profana ili poluprofana amaterstva. Odgovarat ćemo Bogu za svaki svoj slobodni čas, za svaki neiskorišteni dar, za svaku propuštenu priliku! „Zašto nijesi dao mojega novca mjenjačima, da bih ga ja došavsi mogao primiti s dobitkom?" (Luc 19, 23). Budemo li kao duhovni pastiri revni, savjesni i inventivni, nikad nam ne će ostati vremena ni za praznu dokolicu, ni za svjetska društva, ni za gostionicu, ni za karte! I za nas vrijedi ona apostolova: „Redimentes tempus, quoniam dies mali sunt" (Eph 5, 16).

Volimo knjigu

Časna braćo, volimo knjigu. Čitajmo, učimo, gledajmo da budemo i intelektualno jaki i duhovno superiorni! Svijet danas voli nastupati protiv kršćanstva u ime kulture i znanosti. Tucimo ga dakle njegovim vlastitim oružjem! Izobrazba danas sve više ulazi u mase: hoćemo li, da te mase povedemo k Bogu, moramo i sami biti solidno i visoko izobraženi! Da svakome — i inteligenciji, i studentima — možemo dati račun o svojoj vjeri. „Rationabile obsequium vestrum" (Rom 12, 1). Intelektualni primitivizam uvijek je bio neprijatelj prosvijetljenog, dubokog kršćanstva; danas je on to više nego ikada. Ima danas oko nas, i u višim slojevima, puno ljudi dobre volje, ima iskrenih i ozbiljnih tražitelja istine: budimo i voljni i spremni pomoći im, da je nađu! Velik je danas moralni ugled Crkve. Učinimo sve, da ga još više podignemo! Bogu na slavu i čast. „Soli Deo honor et gloria" (1 Tim 1, 17).

4. Ne bježite ni od posla, ni od odgovornosti i žrtava

Časna braćo, budite široka srca u službi Evanđelja! Ne bježite ni od posla, ni od odgovornosti i žrtava! Ugledajte se u sv. Pavla; sjetite se, što je on sve pretrpio za svoga Gospodina i za kraljevstvo Božje!

5. Ne tražite ni u čemu sebe

U svemu budite razboriti i mudri, daleko od vas svaka politika, svaka demagogija, svaka intolerancija! — ali i jaki i neustrašivi, kad se radi o načelima i dušama. Ako bude trebalo štogod prepatiti za istinu, smatrajte to dužnošću svoje apostolske ljubavi i čašću u očima Božjim! „Sed et si quid patimini propter justitiam, beati" (1 Petr 3, 14). „Vae enim mihi est, si non evangelizavero" (1 Cor 9,16). „Noli itaque erubescere testimonium Domini nostri" (2 Tim 1, 8). Patnja za Boga, to je vječna tradicija Crkve. I ne tražite ni u čemu sebe! Veledušno stavite i sebe i sve svoje u službu slave Božje i pobjede Evanđelja. Slava Božja i dobro duša neka nam u svemu bude jedinim mjerilom! Tamo idimo, kamo nas Crkva šalje; ondje radimo, gdje smo najpotrebniji i najpogodniji; budimo pokretni i elastični; ne tražimo ni položaja ni priznanja, *tražimo samo Boga!* „Da mihi animas, cetera tolle" (Gen 14, 21). Nijesmo najamnici, pastiri smo, a „dobar pastir i život svoj daje za ovce svoje" (Jo 10, 11).

6. Pazite na svoj moralni svećenički auktoritet

Časna braćo, pazite na svoj moralni svećenički auktoritet, pazite na nj kao na oči u glavi! Živite dostojno svoga visokog poziva! Nastojte što više možete, da vaš lik bude sličan liku Kristovu, da vaš život i vaše vladanje bude što vjernija kopija božanskog života našeg velikog nebeskog Prvosvećenika Isusa! U svećeničkoj čistoći prije svega, a onda i u svim drugim kršćanskim i svećeničkim krepostima. „Talis decebat ut nobis esset Pontifex: sanctus, innocens, impollutus, segregatus a peccatoribus" (Hebr 7, 26).

7. Svećenički celibat

Vaše svećeništvo traži od vas žrtvu, potpunu žrtvu samoga sebe u čast Kristovu, traži od vas žrtvu celibata. Celibat štiti vaše svećeništvo od tolikih posrtaja i padova. Celibat vas oslobađa od tolikih razočaranja. Celibat vam omogućuje, da se možete odreći svega, da postanete duhovne veličine; celibat vam

daje priliku, da možete sebe potpuno žrtvovati za svoje velike i uzvišene ideale. Celibat vas ne isključuje iz zajednice, nego naprotiv, daje vam sve mogućnosti, da se potpuno posvetite užoj zajednici, župi; i velikoj zajednici, sv. Crkvi. Celibat je najveličanstvenija ustanova Crkve, ponos Crkve, dar Crkve Kristu i izvor premnogih milosti za Crkvu i svećenika. Čuvajte ga, da ga ni sjena grijeha ne zasjeni i ne povrijedi. Samo čist svećenik može vjerno služiti čistom Kristu i prikazivati bijelu Žrtvu Euharistije sa srećom i mirom u duši.

8. Budite blagi i ustrpljivi

Budite blagi, ustrpljivi, ustrpljivi i sa grešnicima: „Ne trebaju zdravi liječnika, nego bolesni“ (Matth 9, 12). Budite ponizni, vedri, darežljivi, gostoljubivi, nesebični, plemenito — na kršćanski način — otmjeni! Ne prilagođujte se ni u čemu — ni u nošnji — duhu svijeta. Čuvajte se kao otrova svakog posvjetovnjačenja, nemojte zlorabiti slobode i širokog povjerenja, koje vam danas Crkva, silom prilika, daje! „Conversationem vestram inter gentes habentes bonam“ (1 Petr 2, 12). „Nemini dantes ullam offensionem, ut non vituperetur ministerium nostrum“ (2 Cor 6, 3). Moralni je auktoritet, braćo, najveći auktoritet, a njega nam nitko ne može oduzeti, ako ga mi sami sebi ne oduzmemo!

III. Svećenikov život u zajednici

1. Složni budimo bez strančarstva i bez osobnih ambicija! Savjetujmo se međusobno na svećeničkim koronama i sastancima: uređujmo zajednički pitanje pučkih misija po župama, pitanje vjerskih konferencija, pitanje zamjenika ispovjednika i propovjednika! Pomažimo jedni drugima, nadmećimo se samo u jednome: u požrtvovnosti i revnosti! Čuvajmo sveto Kristovo „jedinstvo duha u vezi mira“ (Eph 4, 3). Budimo „jedno srce i jedna duša“ (Act 4, 32). Sve ostalo će učiniti Bog. Božja Providnost ne spava, nije nas ni dosada nigdje i nikada ostavila.

Veza ljubavi sa subraćom

Sa svojom subraćom nastojte neprestano podržavati vezu ljubavi:

a) *Na dekanskim koronama i sastancima.* Nikada ne bi smjeli izostati, trebali bi iznositi svoja iskustva, da se subraća njima posluže. Trebali bi sudjelovati u debatama, uvijek na znanstvenoj visini, bez žučljivosti i osobnog vrijeđanja. Trebali bi povjerene „casus-e“ i teme savjesno izraditi, da ostala subraća imaju koristi za svoj intelektualni uspon i svoj praktični rad.

b) *Na sastancima prigodom crkvenih godova i drugim prilikama,* gdje se svećenici sastaju. Budite pripravni iz bratske ljubavi pomoći u propovijedanju, ispovijedanju, asistiranju kod svečanih sv. Misa; pripravni u svemu pomoći subratu, kome smo došli i kod kojeg smo se sastali. Ne možemo mimoići, a da vam ovdje ne napomenemo, da kod t. zv. velikih ispovijedi svoj posao obavite savjesno, mirno, bez uzrujavanja radi velikog mnoštva penitenata. Dani velikih ispovijedi zapravo bi trebali biti dani duhovne obnove u župi, kod koje subratu pomažu njegova braća svećenici, da mu se župa obnovi i duhovno podigne.

c) *Svećeničke rekolekcije:* možda nigdje ne dolazi do izražaja svećenička ljubav prema zajednici s ostalim svećenicima, kao kod svećeničkih rekolekcija. Zato vas pozivamo, draga braćo, da nikada ne propustite dan svoje rekolekcije u zajednici sa subraćom. Prelijep je to običaj, koji je uveden u gotovo svim našim biskupijama, da se svećenici sastaju na početku mjeseca u kojem središtu, obično u kojoj redovničkoj kući, provode zajedno skoro cijeli jedan dan ili barem nekoliko sati, duhovno se obnove, međusobno se ispovijedaju, saslušaju koju duhovnu konferenciju, izmole jedan dio Brevijara zajednički, obave zajednički koju pobožnost (križni put, krunicu ...) i tako duhovno obnovljeni i vedri vraćaju se svojim kućama, svojim brigama, svojim poteškoćama i križevima.

Kad se već ne možemo skupiti, da po nekoliko braće živi zajedno, kako je to želio blažene uspomene sv. Otac, manifestirajmo barem na gore izloženi način, da pripadamo duhovnoj zajednici svećenika, pokažimo na gore izloženi način, da ljubimo svoju subraću, te da se želimo što češće s njima sastati i vidjeti.

Veza ljubavi s biskupom

Ovdje moramo napomenuti i vašu vezu sa svojim Biskupom. Biskup je vaš otac, vi ste njegovi duhovni sinovi. Sin često ima mnogo toga reći svome ocu. I vi biste trebali svome duhovnom ocu, svome biskupu povjeriti i iznijeti sve svoje poteškoće osobnog života, sve svoje uspjehe i neuspjehe u radu, sve svoje brige i jade, sve svoje radosti i veselja. Samo tako se može uspostaviti onaj intimni kontakt biskupa i njegovih svećenika.

Nikada nemojte propustiti priliku, da se svom biskupu navratite. Koji puta će biti dosta, da ga samo pozdravite, da mu kažete samo koju riječ. Koji puta trebat će kod njega prosjediti koji sat, saslušati njegove očinske opomene, primiti njegove očinske ukore, njegove brižljive savjete i njegovu ljubav.

IV. Svećenikov rad

1. Naš je zadatak: ostvariti ciljeve otkupljenja, a to znači po riječima sv. Pavla: „Izgraditi Tijelo Kristovo ... dok ne stignemo ... do mjere, koja odgovara punini Kristovoj" (Eph. 4, 13 sq).

Kako ćemo to ostvariti? Po metodi, koju nam je Krist dao kao smjernicu: „Ja poznam svoje ovce, i one poznaju mene". Dakle, prije svega *treba istražiti teren*, na kojem ćemo djelovati, pažljivo promotriti i *analizirati konkretne prilike*, u kojima će se razvijati naš rad. Radilo se o životu pojedinaca, ili o obitelji i obiteljskom moralu, vidjet ćemo, da je svagdje grijeh ostavio tragove i da svagdje imade opasnih stramputica, koje su se izgubile u tami, tako da do njih ne dolazi svijetlo i milost Otkupljenja. Moramo zato ustanoviti, što hic et nunc treba učiniti. Dakako, draga braćo, „koji od vas, kad hoće da gradi kulu, ne sjedne najprije i ne proračuna troškove, ima li dosta novaca, da je dovrši... Koji kralj, kad pođe da se zarati s drugim kraljem, ne sjedne najprije i ne proračuna, može li s deset tisuća ići ususret onom, koji ide na njega s dvadeset tisuća" (Luc 14, 27).

Naš pastoralni rad ima cilj, da proširi kraljevstvo Božje na zemlji. Krist je to toliko puta u Evanđelju isticao. Za taj rad, koji je tako složen, traži se od nas ozbiljniji studij. To ne ide bez kalkulacije. Trebamo brojeve. Prvi čitači Evanđelja, kod gore navedenog teksta, nisu mislili i komentirali ovaj odlomak, kao što ga mi komentiramo. Ali Evanđelje nije pisano samo za prve čitače, nego za cijelo čovječanstvo i za sva vremena.

Svećenik je graditelj i strateg. On mora s točnim statistikama i brojkama, koje prikazuju pravu stvarnost prilika u župi, prići svome poslu. On treba da brojke interpretira, da s pomoću brojeva pravi diagrame, sheme, grafikone, pa da vidi uspone i padove religioznog života i svoga rada u župi. Pastoralna disciplina, koja daje modernom svećeniku direktive za ovu vrst posla, nazvana je „religiozna sociologija". U njoj se nalazi specijalno poglavlje, gdje se proučava materijal samo za župu, pa je zato i nazvano „župska sociologija."

Veliko značenje i važnost i korist ovih novih metoda isticao je ponovno i ponovno blage uspomene sv. Otac Pijo XII., mnoge biskupske konferencije pojedinih zemalja i mnogi biskupi pojedinačno. Ova disciplina uvedena je u mnoge Visoke teološke škole kao predmet. Vi ste završili svoje teološke nauke, pa ćete se morati privatno baviti proučavanjem ove nove pastolarne discipline.

Religiozna sociologija, odnosno, u ovom ograničenom obliku, župska sociologija postala je temelj, na kojem se analizira i svestrano proučava religiozno stanje u župi. Po njoj, kao na termometru, možemo vidjeti sve varijacije razvitka, uspona i pada vjerskog života u župi.

Mi se često puta zadovoljavamo globalnim pogledima na situaciju religioznog života u župi. Govorimo: svake je nedjelje moja crkva prepuna vjernika. Crkva može primiti najviše 500 do 600 vjernika, a u župi je 4.000 do 5.000 duša. Prepuna crkva je bacanje pijeska sebi u oči. Na vjeronauk nam dolazi u gradu impozantan broj: od 900 do 1000 djece. A nismo se brinuli, da točno ispitamo broj djece, koja bi bila obavezna dolaziti na vjeronauk: njihov se broj penje i do 3.000 i 4.000. Na isti način često puta obmanjuje nas i broj svagdanjih sv. Pričesti. Obmanjuje nas i broj zvanja i broj tolikih drugih emanacija religioznog života u župi.

Draga braćo, molimo vas, dajte se na posao! Osnujte svoje župske kartoteke, skupljajte podatke kod blagoslova kuća, upotrijebite sve metode, koje vam pruža župska sociologija. Čitajte brojke otvorenim očima, i pravite zaključke za sebe i za svoj rad.

2. Časna braćo, intenzivirajte, koliko vam god sile dopuštaju, svoju duhovnu pastvu *modernizirajte, prilagodite novim prilikama svoje pastoralne metode!* Udesite, da svi vjernici mogu prisustvovati sv. Misi nedjeljom i na blagdane: pa i binacijom, i večernjom Misom, gdje je to potrebno. Držite male propovijedi i kod glavnijih tihih Misa! Propovjedajte aktuelno, uvijek s dobrom pripravom, a ne šablonski i površno; pozitivno, a ne polemički! Vraćajte se u svojim propovijedima uvijek iznova na glavne i bitne stvari; na stvari gdje je kršćanstvo uvijek najjače; na Boga, na Krista, na dušu, na vječnost, na vjeru, na Crkvu, na vjerske i moralne dužnosti! *Ispovijedajte često* i s puno pažnje na duhovni napredak vjernika,

nikada mehanički, nikada prebrzo! *Njegujte i po seoskim župama crkveno pjevanje*, osobito ono skupno! Pazite na čistoću crkve, te na ljepotu i sjaj bogoslužja! Uvodite i tradicionalne i nove pobožnosti, dakako s osjećajem ukusa, takta i mjere! Organizirajte dobro pohod bolesnika i kod kuće i po bolnicama. Dovedite, gdje je god moguće, na župu časne sestre, da vam budu pomoć u crkvenom životu i duhovnoj pastvi. Vodite, svaki prema propisima svoje dijeceze, točnu pastoralnu evidenciju: sve moramo znati o svojoj župi i o svojim vjernicima, brzo i oprezno moramo na sve reagirati.

3. Draga braćo! Crkveni zakonik u kanonu 1329. veli: „Proprium et gravissimum officium pastorum, praesertim animarum, est cathecheticam populi christiani institutionem curare.“ Valjda nijednu dužnost Crkveni zakonik ne naglašava ovako jakim izrazom — „proprium et gravissimum officium“ — kao što naglašava *dužnost katehizacije i u daljnjoj logičkoj povezanosti odgoj djece i mladeži.* Mi vam, draga braćo, ne možemo dosta naglasiti važnost ovoga posla. Katehizacija je temelj, na kojemu će se izgrađivati religiozni život vaše župe i vaših župljana. Propustiti ovu dužnost, značilo bi sav drugi rad postavljati na pješčani teren. Iskoristite svaki čas i posvetite ga ovoj velikoj i svetoj dužnosti. Pojedini biskupi iznijet će vam u ovoj godini, ili su vam već u prijašnjim godinama iznijeli, svoje zahtjeve u pogledu katehizacije.

Točno se držite smjernica svojih biskupa. Još uvijek mnogi svećenici olako shvaćaju i izbjegavaju dužnost katehizacije i odgoja mladeži. Svi ti teško griješe. Nijedno dijete u vašim župama ne smije ostati bez vaše brige i vaše ljubavi. Točno kontrolirajte, tko dolazi i kako vam dolazi na vjeronauk. Samo tako ćete moći svojom brigom zahvatiti svu djecu svoje župe. Marljivo se pripravljajte za katehizaciju. Upotrebiti sva moderna sredstva zora, da vam pouka bude što plastičnija i djetetu bliža. Potražite sebi pomagače — ako ste na velikoj župi, tada profesionalne katehiste — časne sestre; ili, ako u glavnom možete sami svršiti posao katehizacije, potražite dobrovoljne katehiste, poučite ih i odgojite, da vam mogu u potrebi pomoći. Oni će vas zamijeniti, kada budete spriječeni; oni će vam paziti na djecu, koja se skupljaju, dok vi druge katehizirate; oni će vam nadzirati djecu u crkvi, voditi pjevanje i recitiranje sv. Mise. Nemojte zapustiti ni odraslu mladež: mladiće i djevojke. I njih po planu poučavajte. Vaša pouka posebno treba da bude upravljena zaručnicima, koji se spremaju na veliko i uzvišeno zvanje oca i majke. S njima organizirajte tečajeve, vjerske pouke, ali ih i pojedinačno zovite i poučavajte!

4. Velika vaša briga treba da bude *traženje i odgajanja zvanja: svećeničkih i redovničkih.* Bog poziva na dostojanstvo svećenika. Mi možemo samo istraživati i otkrivati one, koje je Bog pozvao, i pomoći Božjem kandidatu, da dođe do cilja. U svim našim biskupijama osjeća se veliki manjak svećenika, a potrebe duhovne pastve su velike. To ne znači, da nema zvanja. Ima ih, samo ih treba pronaći, a pronaći ih možete samo vi, draga braćo, jer vi ste u neposrednom dodiru s dušama. Vaša uloga u tom poslu je veoma važna. Učinite, štogod možete, da sebi nađete nasljednike, zamjenike, pomagače u svetoj službi. Pokrenite među vjernicima molitvenu akciju za zvanja, osobito prije izbora onih, koje ćete slati u sjemeništa. Morate se brinuti i za materijalna sredstva, da se naša sjemeništa mogu održati. Budite uvjereni, da ćete i za tu akciju kod vjernika naći razumijevanja i odaziva, ako im budete to toplo preporučili. Kod izbora kandidata za sjemenište morate biti oprezni. Morate proučavati i kandidata i njegovu obitelj. Morate doći barem do neke sigurnosti, da je Gospodin doista šapnuo na njegovo srce: „Veni, sequere me!“ Koliko je uzaludnih napora učinjeno, koliko je materijalnih sredstava potrošeno, koliko je posijano zla, jer svećenik, koji je birao kandidate, nije istražio, da li imaju pravo zvanje. Preko praznika pazite na svoje sjemeništarce i bogoslove. Povežite se s njima, savjetujte ih i vodite, a rezultati vašeg dobrog utjecaja ne će izostati.

5. Jedna od briga, draga braćo, trebala bi vam biti *duhovna obnova vaših župljana po nutarnjim misijama.* Vi ste sigurno i sami opazili i kod sebe i kod drugih župa, što znače misije za duhovni preokret u vašim župama. Misije će donijeti ploda, ako budu izdaleka pripravljene, ako budu dobro organizirane, i ako se bude vatra, koja je upaljena u dušama za vrijeme misija, dalje podržavala. Crkveni zakonik preporučuje, kao posebno sredstvo za duhovni uspon religioznog života, misije u župama. Traži, da se barem svakih deset godina u svakoj župi održi duhovna obnova po misijama. Koliko godina nisu održane misije u vašoj župi?

6. Novi Zavjet završava svečanom scenom zadnjeg susretaja Učitelja s apostoli-

ma prije Uzašašća. „Idite u sav svijet i propovijedajte Evanđelje svima stvorenjima" (Marc 16, 15). To je Kristova oporuka. Naučavati i krstiti i *širiti Božje kraljevstvo* nije bila dužnost samo apostola, nego je oporučno prešla i na nas. Zadnji Pape su u svojim misijskim enciklikama mnogo govorili o misijama i pozivali svećenike cijelog svijeta, da se stave svim srcem u službu širenja svete vjere. I blažene uspomene sv. Otac Papa Pijo XII. u enciklici *Fidei donum*, koja je nedavno izašla, isto to od svećenika traži i očekuje. Draga braćo, što ste vi učinili, da vjera uđe i u duše, koje su daleko od nas i kojih vi ne poznate? Molite i preporučite, da se moli za obraćenje onih, koji su daleko od Boga. Unosite i preko propovijedi i preko vjeronaučne pouke u svoje vjernike svijest dužnosti, da i oni porade na proširenju kraljevstva milosti. Misijski dan treba da bude uvijek pripravljen i svečano proslavljen. Da se zahvalimo za milost svete vjere, učinimo sve, da blagodati svete vjere uđu u svaku dušu.

7. Posebni problem, koji bi morao obuzeti našu apostolsku brigu, jest *emigracija naših župljana*. Nema kraja u našim biskupijama, gdje se vjernici nisu iseljavali ili useljavali. Nastala su posve nova naselja, koja često puta ne potpadaju pod ničiju brigu. Pozabavite se ovim problemom. Molimo posebno župnike, iz čijih župa vjernici iseljuju, da vode o njima brigu dotle, dok se duhovno ne povežu sa župnicima, na čiji su teritorij doselili, i dok svu svoju brigu za njih ne prenesu na novog dušobrižnika. Novo naseljeni emigrirani vjernici često se puta ne snalaze. Prolaze mjeseci, a koji puta i godine, dok novi dušobrižnik za njih sazna. Dakako, njihov religiozni život pri tom trpi. Oni se osjećaju zapušteni. Starosjedioci ih preziru i omalovažavaju, a oni se povlače i ne usuđuju pristupiti svome novome župniku, a možda se ne usuđuju ni prekoračiti praga crkve, kojoj pripadaju. Takvim vjernicima treba posvetiti posebnu brigu, k njima se približiti, s njima se upoznati, njihovu djecu pozvati na vjeronauk, u crkvi ih preporučiti svojim vjernicima.

8. Časna braćo, *volite očinski i bratski svoje vjernike!* Ljubav osvaja sva srca, ona je neodoljivi gospodar duša. Budimo s vjernicima dobri, štujmo ih, gledajmo u njima sinove kuće Božje, punoljetnu djecu Božju, zauzimajmo se za njih veledušno i požrtvovno. Budimo kršćanski demokrati! Daleko od nas svaka gordost, a pogotovo svako nasilje i svaka prijetnja! Uvijek je pastoralni duh Kristov bio duh blagosti i bratstva. Sjetimo se samo pouke Kristove sa Posljednje večere o starješinama u kršćanstvu, sjetimo se samo opomene sv. Petra nama svećenicima: „Neque ut dominantes in cleris" (1 Petr 5, 3). Ali danas je on naprosto imperativ vremena, imperativ bez alternative; ni da hoćemo, ne možemo danas vjernike držati uz Crkvu osim milom, razlogom, uvjerenjem, apelom na savjest, ljubavlju. I u pastvi surađujmo u svemu sa svojim vjernicima, osobito onim dobrima, pobožnima, revnima! Bog nam ih sam šalje u pomoć. Služimo se njihovom pameću i njihovim sposobnostima, pomažimo i razvijajno njihovu inicijativu! Odgajajmo ih za to i osobnim kontaktom, i privatnom duhovnom pastvom, osobito u ispovijedi! I u apostolsko doba bili su obični vjernici odani i revni pomagači apostola u širenju kršćanstva. I danas, oni to ne samo mogu nego i moraju biti. Svjetovnjački apostolat morao bi biti svakom pravom vjerniku dužnost.

Eto, časna braćo, neka to bude dosta! Primite ovih nekoliko riječi od svojih biskupa u duhu dobre i najbolje volje; u duhu, u kojem smo vam ih i napisali. Napisali, nadamo se, u duhu Učiteljevu. „Jer jedan je vaš Učitelj, a vi ste svi braća" (Matth 23, 8).

A sada vas, časna braćo, s Apostolom preporučujemo „Gospodinu i riječi milosti njegove, koji može sagraditi i dati baštinu među svima posvećenima". (Act 20, 32). „Milost Gospodina našega Isusa Krista s duhom vašim, braćo! Amen" (Gal 6, 18).

U Zagrebu, sa Biskupskih konferencija, dne 21. listopada 1958.

† *Dr Josip Ujčić*, nadbiskup beogradski, apost. administrator Banata, v. d. predsjednika Bisk. konferencija

† *Mons Miho Pušić*, nadbiskup, bisk. hvarski

† *Mons Aleksandar Tokić*, nadbiskup barski, primas srpski

† *Dr Franjo Šeper*, nadbiskup — koadjutor zagrebački

† *Dr Josip Srebrnić*, biskup krčki, apost. administrator Cresa i Lošinja

† *Dr Viktor Burić*, biskup senjsko-modruški i apost administrator hrvatskog dijela riječke biskupije

† *Mons Pavao Butorac*, biskup dubrovački

† *Dr Smiljan Čekada*, biskup skopaljski

† *Dr Petar Čule*, biskup mostarsko-duvanjski, apost. administrator trebinjski

† *Mons Anton Vovk*, biskup — apost. administrator ljubljanski i slovenskog dijela riječke biskupije

† *Dr Maksimilijan Držečnik*, biskup — apost. administrator lavantinski u Mariboru

† *Dr Ćiril Banić*, biskup — apost. administrator šibenski

† *Dr Dragutin Nežić*, biskup — apost. administrator hrvatskog dijela tršćansko-koparske biskupije i porečko-pulske biskupije

† *Dr Marko Alaupović*, biskup — generalni vikar nadbiskupije vrhbosanske u Sarajevu

† *Dr Frano Franić*, biskup — apost. administrator splitske, nekoć solinske i makarske biskupije

† *Mons Stjepan Bäuerlein*, biskup — apost. administrator u Đakovu

† *Mons Mate Garković*, biskup — apost. administrator zadarski

† *Dr Gabrijel Bukatko*, vladika — apost. administrator križevački

† *Mons Matija Zvekanović*, biskup — apost. administrator bački

† *Dr Mihovil Toroš*, prelat, apost. administrator jugoslovenskog dijela goričke nadbiskupije i slovenskog dijela tršćansko-koparske biskupije

Mons Gracija Ivanović, apostol. adm. kotorski

Alfred Pichler, kapitularni vikar banjalučke biskupije.

Uputa SZO o svetoj glazbi i liturgiji

Na blagdan sv. Pija X., 3. rujna prošle godine, izdao je sv. Zbor Obreda — po posebnoj odredbi bl. usp. pape Pija XII. — *Uputu* kako se imadu u život provoditi načela iznešena u enciklikama: *Mediator Dei* (20. XI. 1947.) i *Musicae sacrae disciplina* (25. XII. 1955.). Ovaj zadnji liturgijski čin Pape, koji je za liturgijsku obnovu učinio izvanredno mnogo, zasijeca u liturgijski život kršćanskoga puka više, nego gotovo ijedan dokumenat sv. Stolice u našem stoljeću.

Nadamo se, da ćemo kasnije moći donijeti i cijelu Uputu, a sada dajemo samo njezin kratki sadržaj:

Poglavlje I. — Opći pojmovi

U brojevima 1. do 10. definiraju se i tumače osnovni pojmovi: Liturgija, Misa uopće, razne vrste Mise (tiha — pjevana — svečana), crkvena glazba, gregorijansko pjevanje, pučko pjevanje i sl.

Poglavlje II. — Opći propisi

Ova uputa vrijedi za sve obrede latinske Crkve te za sve crkve i oratorije (br. 11.). Liturgijski čini imaju se obavljati prema odobrenim liturg. knjigama, a pučke pobožnosti prema običaju od nadležne crkvene vlasti odobrenom.

Actiones liturgicae et pia exercitia inter se commisceri non licet; sed si casus ferat, pia exercitia actiones liturgicas aut praecedant aut sequantur (br. 12.).

Liturg. jezik je načelno latinski za sve liturg. tekstove bilo da se pjevaju ili recitiraju, izuzevši zakonito odobrene iznimke. Pučke pobožnosti smiju se obavljati na narodnom jeziku (br. 14—15.). Slijedeći brojevi govore o crkvenom pjevanju. Liturg. tekstovi imaju se pjevati u cijelosti. Najviše, što se u nekim okolnostima može dopustiti, jest da se neki (dulji ili teži) tekstovi recitiraju ili pjevaju na način psalama, ali se ne smiju skraćivati (br. 21.).

Poglavlje III. — Posebni propisi

Ovo treće — posljednje i najdulje — poglavlje obuhvata brojeve od 22. do 118. uz mnogo podrazdioba.

Sv. Misa po svojoj naravi traži, da svi prisutni sudjeluju nutarnjim i vanjskim načinom (br. 22.), izbjegavajući ipak svaku zloporabu (br. 23.).

Tri su stepena, kako vjernici mogu sudjelovati aktivno kod s v e č a n e i p j e v a n e Mise: a) tako da pjevajući svi odgovaraju *Amen, Et cum spiritu tuo, Deo gratias* i druge kratke izreke; b) tako da svi pjevaju *Kyrie, Gloria* i druge dijelove ex Ordinario Missae; c) i napokon tako da svi prisutni pjevaju i dijelove e Proprio Missae. — Ovaj treći stepen sudjelovanja osobito je poželjan u redovničkim zajednicama i sjemeništima. Treba nastojati, da u nedjelje i na blagdane župska odnosno glavna Misa bude pjevana (br. 24 — 25 — 26.).

Br. 27. sadržaje preciznije napomene glede nekih misnih dijelova (Introit, Prikazanje i t.d) te završava ovim riječima:

Dum sacerdos celebrans in fine Missae fidelibus benedicit, organum sileat; sacerdos autem celebrans verba Benedictionis ita pronuntiare debet, ut ab omnibus fidelibus intelligi possint.

I kod t i h e Mise vjernici ne treba da budu strani i nijemi posmatrači nego neka sudjeluju, kako znaju i kako prilike dopuštaju, na pr. moleći iz malog misala, zajednički moleći ili pjevajući (br. 28—30.). Najbolji je način,

da vjernici liturgički odgovaraju svećeniku. U tom pogledu mogu se razlikovati četiri stepena: a) da vjernici odgovaraju *Amen, Et cum spiritu tuo, Deo gratias* i druge kratke izreke; b) da vjernici recitiraju sve one misne odgovore, koje inače moli ministrant; c) da zajedno sa svećenikom recitiraju *Kyrie, Gloria* i druge dijelove ex Ordinario Missae; d) i napokon da zajedno sa svećenikom mole i dijelove e Proprio Missae kao i *Pater noster*. (br. 28—33.).

Ovaj se odlomak završava brojem 34., koji glasi:

Sacerdos celebrans, potissimum si aula ecclesiae magna sit et populus frequentior, ea omnia, quae secundum rubricas *clara voce* pronuntiare debet, adeo elata voce dicat, ut omnes fideles sacram actionem opportune et commode sequi possint.

O konventualnoj Misi govore brojevi 35-37.

Missa igitur conventualis *per se* solemnis esse debet, vel saltem cantata. — Ubi vero per leges particulares aut per peculiaria indulta a solemnitate Missae in choro dispensatum fuit, id saltem omnino evitetur, ne inter Missam conventualem Horae canonicae recitentur. Praestat e contra, ut Missa conventualis lecta ea forma peragatur, quae numero 31. proponitur, secluso tamen quovis vernaculae linguae usu (br. 36.).

Ad Missam conventualem quod attinet, haec insuper serventur:

a) Singulis diebus una tantum dicenda est Missa conventualis, quae cum Officio in choro recitato concordare debet, nisi aliter a rubricis dispositum fuerit (*Additiones et Variationes in rubricis Missalis, tit. I, n. 4*). Obligatio tamen alias Missas in choro celebrandi, ex piis fundationibus vel alia legitima causa, firma manet.

b) Missa conventualis sequitur normas Missae in cantu vel lectae.

c) Missa conventualis dicenda est post Tertiam, nisi communitatis moderator, gravi de causa, eam post Sextam vel Nonam dicendam esse censuerit.

d) Missae conventuales „extra chorum", hucusque rubricis quandoque praescriptae, supprimuntur (br. 37.).

Ovim se brojem uvode prilično zamašne novosti glede konventualnih Misa, na koje ćemo se osvrnuti na drugom mjestu.

Božanski časoslov može se moliti (pjevati) „in choro" ili „in communi" (kao n. pr. kod nas za vrijeme duh. vježbi, op. prev.) ili „a solo". Zajedničko molenje časoslova i pjevanje barem nekojih dijelova toplo se preporuča (br. 40-44.).

Treba nastojati barem nekoliko puta u godini u nedjelje i na blagdane Vespere pjevati s narodom, u sjemeništima i češće. Zbog večernjih Misa ne valja zanemariti liturg. Vespere kao ni pučke večernje, kojima narod običaje slaviti blagdane (br. 45-46).

Benedictio eucharistica est vera actio liturgica; proinde fieri debet prouti in *Rituali Romano*, tit. X, cap. V, n. 5. describitur. — Sicubi vero ex traditione immemorabili alius vigeat modus eucharisticam Benedictionem impertiendi, hic modus de licentia Ordinarii conservari potest; suadetur tamen prudenter romanum morem Benedictionis eucharisticae promovere (br. 47.).

S novih osnova

(Problem ženskoga redovništva)

Htjeli mi to ili ne htjeli, bilo nam to pravo ili krivo, drago ili mrsko, konac je rata povukao crtu pod jednu periodu našega ženskog redovništva. Njegova je razvojna linija bila naglo prekinuta upravo u času, kad se ono spremalo na definitivan start prema kulminaciji. Sve je više bolnica prelazilo u sestarske ruke, svake su se godine otvarale nove redovničke škole raznih vrsti, za sestarske se je gimnazije vodila prava borba između brojnih ambicioznih ženskih družbi — za najpotrebnije, osnovne škole po selima, nažalost nije — nove su redovničke kuće i zgrade nicale po svim našim krajevima iz dana u dan, sestara s višim i najvišim školskim kvalifikacijama bilo je more.

Možda pogdjeko i s nostalgijom gleda na to vrijeme. Ali, ako misli, da se na toj osnovci naše žensko redovništvo može i dalje razvijati, nije realan. Uostalom, stvarna njegova bilanca nije ni bila tako pozitivna. Poratno vrijeme pokazalo je sve njegove slabosti — o pojedinostima bolje da šutimo — i dalo za pravo onima, koji su i pred rat upozoravali

na ozbiljnu krizu u njegovim redovima. Bilo je mnogo trula pod naoko sjajnom fasadom. I mnogoštošta, što danas tare i muči naše žensko redovništvo, samo je, pomalo, logična posljedica starih propusta, a, pomalo, kazna Božja za nevjeru evanđeoskim idealima poniznosti i nutarnje, moralne, veličine. Za vrijeme rata— da samo jedno spomenemo — stale su se već bile naše redovničke družbe prebacivati na sistem plaća, subvencija i protekcije, mjesto da žive od svetoga siromaštva i od Providnosti. Jedno nam ipak služi na utjehu: sve ono, što je iza toga došlo, bilo je u ruci Božjoj samo spasonosna oluja, koja je osvježila zrak i provela potrebnu selekciju. Spao je s naših ženskih redova najteži balast: polusvjetske ambicije — ono neevanđeosko: „Pokaži se svijetu!“ (Jo 7, 4), i šuplja klimava zvanja. Stvorena je neke vrsti „tabula rasa“; omegućeno nam je, da — ako samo budemo pametni — počnemo iznova: realnije i bolje, s novih osnova, sa solidnijih pozicija, u novim prilikama.

Vrijeme nam, rekli smo, omogućuje, da počnemo iznova. Prema tome mi nijesmo za kapitulaciju ni na ovom području. I nijesmo pesimisti. Ne smijemo ni biti, ako hoćemo da ostanemo na terenu kršćanstva. Crkva, trajno, ne može biti bez redovništva. Ni muškog ni ženskog. Ono, ako možda i nije bitan, svakako je integrantan elemenat crkvenoga života. Evanđelje ga je učinilo takvim. Kristovi evanđeoski savjeti jedino se u redovništvu potpuno i sustavno realiziraju. Crkvi su potrebne duše, koje, na viši način, teže za savršenošću: djevičanske duše, molitvene duše, žrtvene duše. Vjernicima je potreban primjer heroizma, veledušne težnje za „višim darovima“ (1 Cor 12, 31). Netko mora, i profesionalno, činiti pokoru za grijehe svijeta i ublaživati srdžbu Božju. A to su samostani, osobito ženski. Oni treba da budu mistični oltari i ognjišta, s kojih će se prema nebu podizati svaki dan tamjan hvale Bogu i sveti kad čistoće i žrtve; miomiris, „dobar miris Kristov“ (2 Cor 2, 15).

Mi i u ove dane moramo naći formu ženskom redovničkom životu. Desorijentaciji, bespomoćnom čekanju, besperspektivnosti, kako bi rekli naši novinari, valja i na tom području — kao i svagdje drugdje u katoličkom životu — radikalno učiniti kraj. A nama se čini, da nam same prilike oko nas sugeriraju tu, novu, formu; da nam je, na svoj način, nameću. Interesi ženskog redovništva praktično se poklapaju s potrebama duhovne pastave.

Velikih kuća više ne možemo imati. Možemo male. Puno njih. Možda će to čak biti ekonomičnije: ne samo s materijalne strane, nego i sa moralne. Bit će ih svagdje. Bit će ravnomjernije raspoređene. Moći će sestre doći svakamo, gdje se za njima osjeća potreba. Najprije, naravno, onamo, gdje su već bile, a odakle su se povukle s pozicija! Aparat reda bit će pokretniji. Tradicionalnog, klasičnog, negdašnjeg djelokruga — školskog, odgojnog, karitativnog — ne mogu sestre više imati. Valja im naći drugi. Upotrijebit ćemo ih ondje, gdje su nam praznine najveće i najbolnije. U dopunskoj, pomoćnoj, duhovnoj pastvi. Pomoćni pastoralni apostolat po našem je mišljenju providencijalna nova zadaća naših redovnica. Treba li im ljepše? Lajički nam je apostolat — prvotno, dakako, našom krivnjom, strašljivošću i nesnalažljivošću — u krizi. Svećenika je premalo. Bit će ih, pogotovu, premalo, izađemo li jednom iz začaranog kruga, iz današnjeg bijednog „pastoralnog minimalizma“. Počnemo li intenzivirati, modernizirati, aktualizirati, produbljivati duhovnu pastvu. Neposredni rad oko duša okupirat će tada svećenika sve više. Šteta će biti svake minute, koju, bez potrebe, utroši u tehničke, manipulativne, pisarske poslove. Gdje je god moguće, valja ga od toga rasteretiti. Pa i u samoj pastoralnoj aktivnosti i organizaciji treba sve nebitno, sve, za što su kvalificirani i lajici, prebaciti na druge. Gdje to mogu jednako dobro izvršiti druge ruke, valja ih naći i uposliti. Efekat će biti veći; aktivnost šira, intenzivnija, raščlanjenija.

A možemo li, za obje ove stvari, imati bolji, pouzdaniji, savjesniji, rentabilniji personal od redovnica? Personal s klasičnim svojstvima. Na pravoj redovnici svi su poželjni elementi za uspješan pomoćni apostolat tu: pobožnost, asketska produbljenost, ljubav k Bogu i k Crkvi, duhovni život, profesionalna obveza na žrtvu i nesebičnost, disciplina, povjerljivost, idealizam, revnost, moralni auktoritet, organizacijska povezanost, ekonomisanje silama. Ima li išta naravnije, nego da redovnice pomažu u katehizaciji, da pripravljaju djecu na ispovijed, pričest i krizmu, da poučavaju obraćenike, da budu sakristanke, pjevačice, dirigentice, organistice po našim crkvama, da aktivno sudjeluju u organizaciji crkvenih svečanosti, da tješe i pripravljaju na smrt bolesnike, da vo-

de kancelariju i kartoteku, da drže u redu priručne biblioteke, da budu protagonistice karitativne djelatnosti, da i neposrednim kontak tom pobudno djeluju na žensku omladinu, školsku i radničku (kućne pomoćnice, na primjer), i ženski svijet? Mjesto da župnik sam sve to vodi — vodi i ne vodi — radit će s njim čitav mali „aktiv", ponekad za te stvari i spretniji i pogodniji od njega.

Na koji način? U kakvoj formi? Na razne načine!

Dakako, da to otvara i neke probleme: financijske, organizacijske, disciplinarno-moralne. Ali problemi su zato, da se rješavaju. A nitko nas ne će uvjeriti, da su oni u ovom slučaju nerješivi. Crkvene su i redovničke vlasti tu, da utvrde odnose i reguliraju kompetencije; da izrade i propišu pravilnike; da u njima osiguraju sve, što treba: i nadzor i redovničku disciplinu, i kućni red, i nužnu duhovnu neovisnost. Ne bi to uopće više bila stvar župnikove privatne inicijative; to bi bila nova crkvena institucija. Prva iskustva imamo. Uglavnom dobra; negdje i vrlo dobra!

Jednim potezom ostvarili bismo tako dva cilja. Popunili bismo, na najjednostavniji i najelastičniji, najpokretniji, način, jednu veliku prazninu, jedan ozbiljan vacuum, u našemu današnjem crkvenom životu, a ženskim redovima osigurali i eksistenciju i djelokrug, možda blagoslovljeniji i važniji od onoga, što su ga izgubili.

Financijski momenat bio bi, po našemu mišljenju, riješen, uglavnom, automatski. Za ono, što bi sestre radile u crkvi, u kancelariji, u ekonomijama, bile bi plaćene od crkvenih ištitucija. I ovako plaćamo sakristane, organiste, poslugu po sjemeništima, svakoga, tko nam što prepisuje ili radi. Gdje bi sestre pomagale narodu, i narod bi njima pomagao, kao i dosada. Čim bi se prvi put pokazali njihovi uspjesi u organizaciji crkvenog života, ne bi ih selo pustilo da gladuju. A sestrama ne treba puno; one su već ušle u poslovicu kao „čudotvorke", koje žive, a da nitko pravo ni ne zna, od čega. Sve rade; malo trebaju; režija im je uvijek kolektivna.

Te nove, u većini male, kuće imale bi, pred dosadašnjim velikima, jednu krupnu prednost. Već smo prije na nju aludirali. Bile bi bolje dislocirane: mogla bi ih imati svaka župa, svako malo mjesto, svaka gradska četvrt. Posijali bismo čitavu zemlju žarištima praktičnog kršćanstva, oazama žive vjere, pomoćnim stanicama apostolata, duhovne pastve, evidentiranja vjersko crkvenog života.

A ne vrijedi ovo, što smo rekli, samo za „lajičke" redovnice — tu davnu viziju mnogih — i ako taj novi tip ženskog — a i muškog — redovništva moderno vrijeme i situacija u svijetu sve više poturuju u prvi red i čine ga diktatom časa, nuždom prilika. I starijima, tradicionalnim, redovničkim družbama morat će to odsada biti glavni razvojni put. Drugoga ozbiljna raisona danas nemaju. Ako one možda i nijesu toliko pokretne i prilagodljive kao svjetovne redovnice, zato imaju prednost kontemplacije, strožeg života, vidnije discipline, tradicionalnosti, prestiž i ugled posvećene, reprezentativne institucije, „duhovnog staleža". A to će još zadugo biti, i kod nas i drugdje, psihološki plus. Prilike nijesu još nipošto takve, da bi zatvoreni samostanski život činile nemogućim. Ni redovničku nošnju. Nešto od nje, barem neki distiktivni znak, moralo bi, uostalom, ostati i u najtežim prilikama.

Jedna je samo bitna pretpostavka svemu tome: solidnost i tvrdoća znanja, dubok religiozni i asketski odgoj, duhovna samostalnost i punoljetnost. U vanjskoj disciplini ženskih redova trebalo bi u tu svrhu koješta revidirati i pojednostavniti, učiniti pokretnijim i elastičnijim. Valja provesti reviziju preživljenih, okamenjenih „otačkih tradicija"; — više često predrasuda, nego tradicija. Apostolat mora imati izvjesnu vanjsku slobodu; on ne može biti adekvatno disciplinski nadziran. Apostolu se — i apostolici — mora pokloniti povjerenje. Nadoknadu za vanjsku disciplinu pružila bi nutarnja disciplina. I poglavari i odgojitelji moraju biti i duhom i kulturom na visini. Nova redovnička zvanja treba da budu posve spontana, prokušana, potpuna, elitna. Odgoj u doba priprave mora biti i dublji, i svestraniji, i intenzivniji, i solidniji, nego dosada; — ne može svatko odgajati buduće redovnice. Selekcija, izbor, moraju biti stroži zahtijevi i normativi kod pripuštanja u red viši. Samo osobe ozbiljne, prokušane u kreposti, upoznate sa životom, uvedene u psihologiju modernog čovjeka, široka kršćanskog srca, smijemo puštati na apostolski teren, u kontak sa svijetom. Ideale redovničkog života valja povisiti, kriterije i mjerila pooštriti.

To nas dovodi i na delikatno pitanje konkretne reorganizacije ženskog redovničkog života. Inicijativa će prvotno dolaziti, dakako, od samih redovničkih zajednica. S te strane

treba samo pozdraviti uviđavnost naših ženskih redovničkih družbi, koje su, što same, što na pobudu iz biskupskih redova, počele, s puno volje, uspostavljati međusobni kontakt, konzultacije, dogovore, izmjenu misli. I o sistemu kandidature, i o problemu novicijata, i o novim formama djelovanja, i o discipinskoj proceduri, i, osobito, o toliko delikatnom pitanju školovanja — i višeg, i najvišeg, za sve struke apostolski uporabive — u redovničkim družbama. Poluanalfabetske družbe bile bi, u današnja vremena nagloga porasta opće kulture, apostolski potpuno nemoćne. S druge strane morat će — nama se čini — i crkvene vlasti sistematizirati brigu za ženske redovničke družbe, pa k reguliranju svih problema s toga područja pristupiti jedinstveno i planski. Biskupsku komisiju za redovnice već imamo: trebalo bi, izgleda, uvesti i dijecezanske referade ili referente. Da stoje, kao biskupovi delegati, a sa što širim ovlastima, u stalnom dodiru sa redovničkim družbama; da vode u evidenciji sve njihove probleme; da im u svemu pomažu; da razborito i diskretno koordiniraju nastojanja i aktivnost svih družbi sa svoga područja. Ne treba rasipati sila. Isti materijali, isti priručnici, isti katehetski i teološki tečajevi, mogu služiti raznim družbama; za sve sestre u jednom mjestu mogu biti iste duhovne vježbe, iste konferencije, isti, ozbiljni i inteligentni, duhovnici. I isti časopisi. Barem jedan, solidan, za čitavu državu, u režiji i pod nadzorom biskupske komisije.

Govoriti o pojedinostima, u ovako jednom članku, bilo bi, dakako, preuranjeno, pa i neozbiljno. Tražit će to još mnogo proučavanja i mnogo razborite pažnje. Mi smo htjeli samo iznijeti nekoliko općih ideja. Mislimo, da su aktuelne. Sav katolički svijet zastaje danas pred problematikom redovništva u novom, modernom vremenu. I sav, pomalo, vjeruje da bi pametne, dalekovidne prinove na tom području mogle postati providencijalne. A nas već same prilike sile, da na tom polju budemo pioniri. Nije, ustalom, ovo prvi put, da redovi izlaze iz svoje konteplacije van u život, da pomognu Crkvi. Oba najveća Grgura, pape-reformatori, i Grgur Veliki i Grgur VII., bili su prije toga redovnici. Veliki apostoli, misionari naroda, Bonifacije, Augustin, Patricije, isto tako. I Bernard, i mnogi tridentinski oci. Terezija Avilska i Katarina Sienska. I nije znak ni smisla za realnost ni velike duše, kad se danas mnoge naše redovnice otimaju od apostolata i od župa. Nema to ništa ni sa oduševljenjem za samostansku disciplinu ni sa ljubavlju kontemplaciji; to je obični, komotni nagon za duhovnim vegetiranjem, uskost horizonta i simptom starosti. To je ona, davna i vječna, ljudska nepoketnost i konzervativnost, na koju Isus aludira u evanđeoskoj priči o starom i novom vinu: „I nitko, tko je pio staro vino, ne će odmah novoga, jer veli: Staro je bolje!" (Luc 5. 39).

Sve, što je u Crkvi vitalno, dinamično i duhovno mlado, pomoći će, kolikogod može, da je nova misija ženskih redova što bolje shvati i što prije i uspješnije etablira. Da se potrebna reorganizacija — u metodama, razumije se, ne u ciljevima i principima — provede bez potresa, ali energično i odlučno. Moramo biti okrenuti prema budućnosti, a ne prema prošlosti. Svagdje, pa i tu!

Nova godina — novo spasenje

Svaka Nova godina otvara vremenski novu periodu: nepoznatu, neizvjesnu i nestalnu, punu upitnika. S vremenom, što je s njom prošlo, prošle su i sve stvari, i svi događaji, kojima je Stara godina bila pozornicom. Otvaraju se nove perspektive, nove mogućnosti. Dolaze nove stvari, novi problemi, nove brige. Započinje novi život. S Novom godinom istupa pred nas budućnost; ona ostavlja tajanstveno skrovište, u kojemu je bila samo Bogu poznata, i objavljuje se ljudima; postaje sadašnjošću.

Vremenski je svaka Nova godina nova. Ali hoće li nam biti nova i u onom drugom smislu, u kojemu novinu uzima Apostol, u smislu gdje novo znači bolje? Gdje novo znači „novinu misli" (Rom 12, 2), „novinu duha" (Rom 7, 6.), „novinu života" (Rom 6, 4), „novinu čovjeka" (Eph 4, 24):

To ovisi samo o jednome: hoće li nam u Novoj godini biti bliži Bog. Hoćemo li se u njoj bliže primaknuti k Onome, tko sve obnavlja i sve čini novim (Apoc 21, 5) i tko je vječno nov u svojoj vječnoj životnosti i snazi: „Prvi i posljednji" (Apoc 1, 17) Hoćemo li u njoj prokročiti korak dalje na putu u njegovo „novo nebo i zemlju, u kojima stanuje pravda" (2 Petr 3, 13).

Krista nam mora približiti Nova godina, ako hoćemo, da nam zbilja bude nova u tom višem smislu.

Za nas je to zapravo jedini veliki problem i jedini veliki upitnik u Novoj godini. Sve je drugo od sasvim sporedna značenja.

Krist je, što se njega tiče, uvijek spreman da nam se približi. I u Novoj godini. On stoji pred njezinim vratima i kuca (Apoc 3, 20). Tko čuje njegov glas i otvori mu vrata, unići će k njemu i večerat će s njim (ib.). Neizvjesnost Nove godine pretvara se s te strane u izvjesnost. Njezin je blagoslov svima i širom ponuđen.

Radi se samo o tome, hoćemo li Krista u Novoj godini pustiti u svoje srce. Hoćemo li mu otvoriti vrata naših domova, naših obitelji, naših gradova i sela; hoćemo li mu otvoriti vrata svoje domovine i novoga svijeta od sutra?

Mi smo Kristovi svećenici i apostoli. U nas Krist najprije mora da uniđe, a kroz nas i preko nas onda dalje u svijet. Kroz našu molitvu, kroz naš primjer, kroz naše žrtve, kroz našu pastoralnu revnost. Stvarna novina Nove godine u našoj je, svećeničkoj, ruci; mi o njoj odlučujemo i za sebe i za mnoge druge.

U tome je sva dalekosežnost ovoga međašnog i prijelomnog trenutka za nas svećenike. „Recedant vetera, nova sint omnia, corda, voces et opera!"

*

Toliko se danas govori o novom, boljem, vremenu, o novom, boljem, svijetu, koji je na pomolu u znaku Križa. Ljudi ga — i veliki ljudi — naslućuju u onoj općoj, silovitoj težnji savremenog čovječanstva za nečim novim i boljim, što bi zamijenilo njegove današnje nemire, sumnje, strahove, krize, neprestana razočaranja. Svijesno ili nesvijesno — nesvijesno još više nego svijesno — ljudi pružaju ruke za blagoviješću, za spasenjem, za otkupljenjem, što se krije negdje u budućnosti. Duhovi su na nj pripremljeni.

A blagovijest je samo jedna. I samo je jedno otkupljenje. I samo je jedan Otkupitelj. Krist. „Nema drugoga imena pod nebom" (Act 4, 12).

Modernom svijetu treba pomoći, da Krista ugleda i nađe. Treba mu na njega ukazati prstom. Treba ga navesti, da ga opet primi i prizna. Treba mu propovijedati Novu „milosnu godinu Gospodnju" (Luc 4, 19). Treba mu svaki dan navješćivati uvijek staroga i uvijek novoga Krista (Hebr 13, 8). Uvijek staru i novu istinu Evanđelja (Matth 13, 52). Starim i novim sredstvima. Starim i novim metodama.

I novima! Novi svijet traži i svoje, nove, forme duhovnog osvajanja. „Novo vino mora se lijevati u nove mjehove" (Luc 5, 38). Tražimo ih i mi, te nove mjehove, te nove metode, preporođenim, obnovljenim, novim apostolskim žarom, preporođenom, obnovljenom, novom apostolskom inventivnošću; i u Novoj godini, i u svim onim novim godinama, što stoje pred nama!

Uniđimo novi — svećeničkom dušom i svećeničkom aktivnošću novi — u Novu godinu! „Ne u starome kvascu zloće i pakosti, nego u beskvasnom kruhu čistoće i istine" (1 Cor 5, 8)! Uniđimo u Novu godinu kao „novo tijesto" (1 Cor 5, 7)! U znaku jaslica! U znaku betlehemske radosti i dobrote! U znaku Dolaska Božjeg na zemlju! U znaku Novog spasenja, kojemu, u zanosu božićnog preporoda, klikće sav svijet:

„Hunc astra, tellus, aequora,
Hunc omne, quod coelo subest,
Salutis Auctorem novae
Novo salutat cantico."

„Slava Bogu na visini, a na zemlji mir ljudima dobre volje" (Luc 2, 14).

Molitva katoličkih žena Bl. Djevici Mariji Kraljici

(Sastavio bl. usp. Papa Pijo XII.)

O Marijo, „milosti puna i blagoslovljena među ženama" (Luc 1, 28, 42), ispruži molimo te, majčinsku svoju ruku zaštitnicu na nas, svoje kćeri, koje se okupljamo oko kraljevskoga tvoga prijestolja. Želimo poučljivo prihvaćati tvoje želje i odlučujemo, da ćemo ostvariti uz tvoju pomoć ideal istine i kršćanske savršenosti u sebi samima i u svojim sestrama.

Na tebi se zaustavlja zadivljeni naš pogled, o bezgrešna Djevice, ljubimice Očeva! O Djevice Zaručnice Svetog Duha! O Najnježnija Majko Isusova! Izmoli kod božanskog svoga Sina, da mognemo odrazivati u sebi, u svakoj dobi i u svakom staležu, uzvišene tvoje kreposti.

Učini da budemo neoskvrnjene i čiste u osjećajima i u vladanju. Prema svojim muževima da budemo blage, ljubezne, pune razumijevanja; prema svojoj djeci brižljive, pažljive, razborite majke, savjesne upraviteljice svoga domaćeg ognjišta, uzorne građanke drage svoje domovine, vjerne kćeri Crkve, pripravne, da ih ona vodi u mislima i djelima.

Pomozi nam, preljubezna naša Majko, da uistinu budemo vjerne u izvršivanju dužnosti svog staleža i da učinimo iz svojih domova žarište duhovnog života i djelotvorne ljubavi, škole za odgoj savjesti i rasadišta svih kreposti. Pomozi nam, kako bismo i u društvenom i javnom životu mogle biti uzori duboke vjere, nepokolebivog i ljubeznog kršćanskog života, čvrstog poštenja i pravedne uravnoteženosti, na temelju najčvršćih vjerskih načela.

Blagoslovi naše odluke i naše pothvate i kako si nam ti nadahnula misao, da ih poduzmemo, tako nam svojom pomoći udijeli, da gledamo obilne njihove plodove u vremenu i u vječnosti. Amen.

(Ovu je molitvu sastavio blagopokojni Papa Pijo XII. i obdario ju 2. kolovoza 1957. oprostom od 300 dana).

VIJESTI

Papa Ivan XXIII. sa svojim dvorom obavio je, prema običaju, početkom prosinca pr. godine svoje duhovne vježbe.

Iranski šah je prvi vladar, koji je posjetio novoga Papu. Papa je tom prilikom pohvalio Šahovu pažnju prema katol. Crkvi.

Međunarodni sastanak, koji je raspravljao o pitanju zvanja, održan je u Beču od 10-12. studenog 1958. Prisustvovalo mu je 150 delegata. Poteškoće u pitanju zvanja više ne mogu rješavati biskupi pojedinačno, nego zajednički biskupi cijelog naroda, pa i čitave Evrope.

Tjedan franc. katolič. intelektualaca, održan polovicom studenog 1958. god., imao je kao predmet raspravljanja: „Kršćanska savjest i nacionalizmi".

U Lurd je tokom lurdske godine došlo milijun i 150 tisuća hodočasnika sa 1044 posebna vlaka, a više od toga broja redovitim vlakovima. Dva milijuna hodočasnika je stiglo svojim vlastitim prevoznim sredstvima. Doletjelo je 3.500 zrakoplova, a na sam dan 10. kolovoza bilo je parkirano u Lurdu 40 tisuća automobila. Dosada je posjetilo Lurd preko pet milijuna hodočasnika, preko 300 liječnika poslalo svoje izvještaje, a 32 slučaja iznenadnih ozdravljenja se liječnički ispituje.

Desetgodišnjicu proglasa OUN o ljudskim pravima, koja se navršila 10. XII. 1958., komeriralo je cijelo čovječanstvo.

Bogoslovi zahvaljuju svim svećenicima, koji su ih — uz ostale svoje brige za uzdržavanje sjemeništa — obradovali i svojim posebnim prilogom za Božić.

U pastvu je iz raznih služba, koje mogu obavljati i drugi, povučeno nedavno 1500 svećenika u Francuskoj. Pozvani su osim toga i redovnici, da pomognu u pastoralnom djelovanju.

Belgijski dominikanac o. George Pire primio je 10. XII. 1958. Nobelovu nagradu za mir za 1958. godinu. On će i navedenu nagradu upotrijebiti u svoje velike karitativne ciljeve, kojima posvećuje sav svoj život.

Vijesti iz drugih biskupija. Vrlo rado ćemo u „Vjesniku" objavljivati uz vijesti iz svijeta i vijesti iz naših biskupija, ako nam ih preč. Ordinarijati pošalju. Dakako, da mogu doći u obzir samo najvažnije i to u najkraćim crtama, koliko je potrebno za najnužniju informaciju naše crkvene javnosti i na pobudu drugima.

Nakana apostolata molitve za siječanj: 1. Da sve vjernike duboko prožme „život s Crkvom". 2. Da jedinstvo Crkve narode privuče k Vjeri.

4 Ave Maria, nova glazbena kompozicija don Koste Selaka, župnika u Janjini na Pelješcu može se dobiti kod pisca.

Courtois: Svećenička razmatranja svezak II—III se više ne može dobiti, jer je rasprodan. Svezak I. se može dobiti, kod bogoslova u Zagrebu, a svezak IV. kod Bisk. ordinarijata u Đakovu. Svezak V. će izaći tokom ove godine.

Manuale clericorum ordinandorum, koji će osim bogoslovima svojim sadržajem dobro doći i svećenicima, izdat će uskoro bogoslovi u Đakovu. Narudžbe se mogu slati već sada na: Biskupski ordinarijat u Đakovu.

Vlasništvo i naklada Biskupskog ordinarijata u Đakovu — Glavni i odgovorni urednik: Dr Zvonimir Marković — Uredništvo i uprava Đakovo, Strossmayerov trg 6. — Pretplata godišnje 600 Din. — Broj čekovnog računa 423-703-5-113 — Tisak: „Tipografija", Đakovo